

[Søren P. Larsen.]

bliver slaaet fast — som jeg haaber det er blevet gennem den højtærede Udenrigsministers Redegørelse —, at man fra dansk Side har udvist et betydeligt Initiativ for at hjælpe paa Forholdene og afhjælpe de Vanskeligheder, som Tusinder af Landsmænd dernede har været udsat for i disse Aar. Og der er jo en Række andre Spørgsmaal, som knytter sig hertil. Der er Spørgsmaalet om at faa Danske fra Sydslesvig herhjem paa Skole. Det er rigtigt, at det er et Spørgsmaal, som herhjemme optager mange Sind. Vi kan ogsaa nævne Spørgsmaalet om de danske Skoler, som blev lukket dernede, og som vi nu glæder os over er blevet genaabnet. Det er ogsaa en af de Ting, som vi har megen Interesse for, og som vi ganske givet har haft Ønske om at faa klarlagt gennem en Udtalelse af den højtærede Udenrigsminister.

Vi føler os overbevist om, at man ogsaa fremtidig vil bestræbe sig for at tage fat paa Løsningen af de Opgaver, der foreligger, men jeg har paa Fornemmelsen — og jeg har faaet et enkelt Brev, som tyder i den Retning —, at det undertiden brister en lille Smule ovre i Udenrigsministeriet. Personlig maa jeg sige, at naar jeg har søgt Udenrigsministeriet, har det altid været saaledes, at alle har staaet til fuld Raadighed for de Ønsker, jeg havde at fremkomme med, men jeg har faaet en enkelt Klage, som jeg senere skal lade tilgaa den højtærede Udenrigsminister; der er ikke Grund til at fremdrage den her; den angaar Forhold for danske Statsborgere længere nede i Tyskland. Jeg kan godt forstaa, at man kan blive træt af disse evindelige Henvendelser, men jeg fremdrager det, fordi man maa forstaa, at for de vedkommende Mennesker er det en meget alvorlig Sag; selv om det nok kan virke irriterende paa en Embedsmand, er det en Hjertesag for vedkommende, og man maa forstaa, at en vis Gentagelse af Henvendelser undertiden kan være nødvendig for at faa tilvejebragt de Forhold, man ønsker.

Med Hensyn til den højtærede Udenrigsministers Oversigt over den Orientering, man har givet de Allierede, maa jeg sige, at jeg tror, den Redegørelse, der her er givet, i nogen Grad dækker den Interesse, som vi fra dansk Side kan have i disse Forhold, og jeg tror ikke, der er Grund til at rejse nogen Kritik.

Hvorledes det fremtidig vil udvikle sig dernede, er det jo lidt besværligt at sige noget om for Øjeblikket. Vi maa naturligvis vente og se, hvilket Omslag der kan

komme i Sydslesvig, om det er ægte, om det er varigt, om det er noget, som man kan bygge paa. Vi har jo mange Muligheder for nu at kunne løse Spørgsmaal, som har Betydning langt frem i Tiden, og jeg tror derfor, det har haft nogen Betydning, at Forespørgselen er stillet. Jeg læser jo ogsaa i „Nationaltidende“ i Dag, at det er godt, at vi har stillet den, for derigennem har vi markeret en Overgang til et andet Standpunkt. Det er nu ikke derfor vi har stillet den, men det glæder os at se, at man ogsaa fra konservativ Side billiger den Forespørgsel, der er stillet, og anerkender Ønskeligheden af at faa en Offentliggørelse af de Forhold, som hidtil har ligget noget skjult, og som det er rimeligt og naturligt at fremdrage her i Rigsdagen, hvor man kan faa Lejlighed til at drøfte dem.

Frede Nielsen: Jeg vil gerne begynde med nogle faa Bemærkninger om visse Forhold i de forløbne Aar. Lige siden 1920 har der i store Dele af det danske Folk gjort sig gældende en stærk Trang til at hjælpe det lille danske Mindretal i Sydslesvig. Trods tyske Løfter om fuld Gensidighed med Hensyn til Mindretalsordningen var Tyskland paa saa at sige alle Omraader bagefter Udviklingen i Danmark og naaede aldrig samme Niveau.

Man kan roligt sige, at lige fra 1920 var der Tale om en Forurettelse af det danske Mindretal, saa ogsaa det demokratiske Tyskland maa bære sit Ansvar herfor. Men Trængslerne begyndte dog først i 1933, da den nazistiske Omvæltning i Tyskland kom. Fra nu af blev Trykket eller rettere sagt Undertrykkelsen af en voldsommere Karakter, og navnlig fra det Tidspunkt forenedes hele det danske Folk i Viljen til at støtte vore Landsmænd Syd for Grænsen.

Og Behovet var stort. Det danske Mindretal bestaar i Modsætning til det tyske Mindretal i Nordslesvig aldeles overvejende af Smaakaarsfolk, ofte meget fattige Mennesker, hvis økonomiske Modstandsevne er meget ringe. Der gjorde sig gældende en beundringsværdig Trofasthed og Udholdenhed hos disse Folk. Vi lærte i Aarene op under Krigen mange af dem at kende ret nøje; der blev efterhaanden etableret en god Kontakt mellem dem og de sønderjyske Arbejdere, de gæstede os i vore Hjem og deltog i Møder sammen med os. Vi ved derfor noget om, hvad de maatte gennemgaa og hvilket Tryk de stod for.

Da Krigen kom, forfærdedes vi over den tragiske Skæbne, de danske Sydslesvigere gik ind under. For anden Gang i